

Julkinen kuuleminen

luonnoksesta Euroopan keskuspankin asetukseksi unionin oikeuden sallimien vaihtoehtojen ja harkintavallan käytöstä ja luonnoksesta Euroopan keskuspankin ohjeiksi unionin oikeuden sallimista vaihtoehtoista ja harkintavallasta

Kysymyksiä ja vastauksia

1 Mikä on asetuksen ja ohjeen tarkoitus? Mitä niillä halutaan saavuttaa?

Asetuksen ja ohjeen tarkoitus on yhtenäistää Euroopan unionin pankkilainsäädännön (vakavaraisuusdirektiivi ja -asetus sekä delegoidut säädökset) sallimien vaihtoehtojen ja harkintavallan käyttöä koskevat toimivaltaisten viranomaisten menettelytavat yhteisen valvontamekanismin tasolla. Marraskuusta 2014 alkaen Euroopan keskuspankki (EKP) on vastannut merkittävien luottolaitosten suorasta valvonnasta yhteisessä valvontamekanismissa. Päätös siitä, käytetäänkö pankkilainsäädännön sallimia vaihtoehtoja ja millä tavoin niitä käytetään, kuuluu siis selkeästi EKP:n tehtäviin.

Asetuksen ja ohjeen avulla pyritään yhdenmukaistamaan valvontakäytäntöjä ja varmistamaan tasapuoliset toimintaedellytykset pankkivalvontaan osallistuvissa maissa rahoitusvakauden säilyttämiseksi ja pankkijärjestelmän yhtenäistämiseksi.

Epäyhtenäinen vaihtoehtojen ja harkintavallan käyttö pankkivalvontaan osallistuvissa maissa, jos sen perusteena eivät ole esimerkiksi kansalliset erityispiirteet, saattaa osaltaan lisätä pankkisektorin hajautumista ja riskejä. Julkisen kuulemisen aiheena olevalla asetuksella ja siihen liittyvillä ohjeilla pyritään EKP:n toimien asianmukaiseen yhtenäistämiseen vakavaraisuusperiaatteen ja unionin lainsäädännön mukaisesti.

2 Miten kansallisen tason vaihtoehtojen ja harkintavallan yhtenäistämisen prosessi etenee?

Jo ennen yhteisen valvontamekanismin käynnistymistä 4.11.2014 kansallisella tasolla sovellettiin huomattavan monia vaihtoehtoja ja harkintavallaa, jotka vakavaraisuussäädösten mukaan kuuluvat "toimivaltaisten viranomaisten" vastuualueeseen. Tämän projektin yhteydessä EKP on kerännyt tietoja vaihtoehtojen ja harkintavallan aiemmista kansallisista sovelluksista sekä kansainvälisistä

parhaista käytännöistä. Lisäksi on koottu yhteen suuntaviivoja alan kansainvälisten standardien ja alan keskeisillä kansainvälisillä foorumeilla käytävän menettelytapoja koskevan keskustelun perusteella. Näin ollen EKP on kvalitatiivisen, kvantitatiivisen ja oikeudellisen analyysin pohjalta muodostanut kantansa kyseisten vaihtoehtojen ja harkintavallan käytöstä ja laatinut asianmukaiset säädökset.

3 Kuinka kauan asetuksessa käsiteltyjen vaihtoehtojen ja harkintavallan käytön yhtenäistäminen kestää?

Arvioidun aikataulun mukaan asetus hyväksytään EKP:n päätöksentekoelementeissä ja julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä maaliskuussa 2016. Asetus on suoraan sovellettavissa merkittäviin pankkeihin heti sen tultua voimaan, jolloin yhtenäistämisen prosessi siis etenee.

4 Miksi julkisessa kuulemisessa on käsiteltävänä kaksi asiakirjaa? Mikä ero niillä on?

Tämän julkisen kuulemisen kohteena on kaksi eri asiakirjaa: Ensimmäinen asiakirja eli asetusluonnos on unionin oikeudellisesti velvoittava säädös. Siinä säädetään yhteisen valvontamekanismin piirissä olevien merkittävien pankkien oikeudellisista velvoitteista, jotka koskevat tiettyjä vakavaraisuusvalvontaan liittyviä yleisiä vaihtoehtoja ja harkintavaltaa. Toinen asiakirja eli ohjelunnos ei ole oikeudellisesti velvoittava. Se sisältää valvontaryhmille tarkoitettuja ohjeita siitä, miten arvioidaan tiettyjä muita tapauskohtaisesti päätettäviä vaihtoehtoja ja harkintavaltaa.

5 Miten yleiset vaihtoehdot ja yleinen harkintavalta eroavat tapauskohtaisesti päätettävistä vaihtoehdoista ja harkintavallasta?

Jaottelun perustana on se, miten vaihtoehtoja tai harkintavaltaa käytännössä käytetään. Yleisten vaihtoehtojen kohdalla EKP voi tehdä kaikkia EKP:n suorassa valvonnassa olevia pankkeja koskevan päätöksen, jolloin yksittäisiä pankkeja ei arvioida erikseen. Esimerkki yleisestä vaihtoehdosta on, katsotaanko velallinen maksukyvyttömäksi 90 vai 180 päivän kuluttua saamisten erääntymisestä. EKP:n valitsemaa vaihtoehtoa sovelletaan kaikkiin merkittäviin pankkeihin. Sen sijaan tapauskohtaisesti arvioitavat vaihtoehdot edellyttävät kunkin pankin erillistä arviointia, ja yleensä pankki tekee näissä tapauksissa hakemuksen tietyn vaihtoehdon käyttöönottamisesta. Vapautukset ovat tyypillinen esimerkki tapauskohtaisesti arvioitavista vaihtoehdoista. Maksuvalmiusvapautuksen myöntämispäätöstä harkittaessa otetaan huomioon kunkin pankin likviditeettirakenne ja riskinhallinta. EKP:n on siis tapauskohtaisella arviolla varmistettava, että kyseinen pankki hyötyy vapautuksesta.

6 Kuinka monta vaihtoehtoa ja harkintavallan käyttömahdollisuutta vakavaraisuusasetus ja -direktiivi sekä maksuvalmiusvaatimusta koskeva delegoitu säädös antavat? Montako on käsitelty näissä kahdessa asiakirjassa? Montako on käsitelty kussakin asiakirjassa?

Vakavaraisuusvalvontaa koskevan lainsäädännön sallimia vaihtoehtoja ja harkintavaltaa ei ole virallisesti määritelty eikä laskettu. EKP:n mukaan vakavaraisuusasetus ja -direktiivi sisältävät yli 150 vaihtoehtoa ja harkintavallan käyttömahdollisuutta. Myös maksuvalmiusvaatimusta koskevassa delegoidussa säädöksessä on joitakin EKP:n valvontatehtävien toteuttamiseen liittyviä vaihtoehtoja ja harkintavallan käyttömahdollisuuksia. Pankkilainsäädännön sallimista vaihtoehtoista ja harkintavallasta EKP on keskittynyt niihin, jotka liittyvät sen toimivaltaan yhteisessä valvontamekanismissa. Tämän julkisen kuulemisen kohteena olevat kaksi asiakirjaa sisältävät EKP:n kannan yhteensä 122 vaihtoehdosta ja harkintavallan käyttömahdollisuudesta. Niistä noin neljäsosa käsitellään asetusluonnoksessa ja noin kolme neljäsosaa ohjeluonnoksessa.

7 Onko nyt käsittelemättä jääneitä vaihtoehtoja ja harkintavaltaa tarkoitus käsitellä myöhemmin? Mihin mennessä täydellinen yhtenäistäminen toteutuu?

Joidenkin vaihtoehtojen ja harkintavallan käyttömahdollisuuksien kohdalla tarvitaan jatkotoimia konkreettisen kannan muodostamiseksi. Tällaisia ovat pääasiassa Euroopan pankkiviranomaisen tai Euroopan komission toimet. Lisäksi joidenkin vaihtoehtojen ja harkintavallan käyttömahdollisuuksien kohdalla EKP:n on kerättävä kokemusta yksittäistapausten arvioinnista, jotta se voi täsmentää kantaansa ja sovellettavia kriteerejä. Molempia edellä mainituista käsitellään erikseen ohjeluonnoksessa. Vuonna 2016 alkavaksi suunniteltuja jatkotoimia on tarkoitus jatkaa sääntelyn kehittämisen mukaan.

8 Onko ehdotettujen muutosten vaikutusta arvioitu?

Nykyisten kansallisten käytäntöjen analyysi on osoittanut, että nyt käsiteltävänä olevien luonnosten toteuttamisesta ei aiheudu olennaisia vakavaraisuusvalvontaan tai toimintaan liittyviä kustannuksia, joten vaikutukset ovat pankkien kannalta kohtuullisia. Joidenkin mahdollisesti olennaisia vaikutuksia aiheuttavien vaihtoehtojen ja harkintavallan käyttömahdollisuuksien kohdalla EKP on toteuttanut määrällisten vaikutusten arvioinnin ja määrittänyt asianmukaiset siirtymäajat. Arvio sisältyy tässä käsiteltyihin kahteen asiakirjaan liittyvään perusteluasiakirjaan Unionin oikeuden sallimien vaihtoehtojen ja harkintavallan käyttöä koskevat perustelut (englanniksi). Julkisen kuulemisen odotetaan tuovan esiin lisätietoja asetus- ja ohjeluonnoksen vaikutuksesta yksittäisiin pankkeihin.